

az Alkotmánybíróság (címezett)

Budapest

Donáti utca 35-45.

1015

részére

SZEGEDI TÖRVÉNYSZÉK	
8	
Érk.: 2021 MÁRC 03	70
Példány:	Mell:
Bejegyzési szám: 13.P.20065/2019	

a Szegedi Törvényszék

mint elsőfokú bíróság

Szeged

Széchenyi tér 4.

6720

útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 0 6 4 7 - 0 / 2021	
Érkezett: 2021 MÁRC 19.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 18 db	lu'

ALKOTMANYJOGI PANASZ

2011. évi CLI. tv. 27. §. b.) pontja

Kúria /ítélet száma/: Pfv.II.20.549/2020/32.

Tárgy: ALKOTMÁNYJOGI PANASZ

--	--	--	--

alkotmányjogi panaszt

- Kérem a **Tisztelt Alkotmánybíróságot**, hogy állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2020. december 16-án kelt Pfv.II.20.549/2020/32. számú határozatának – a felülvizsgálattal támadott részében részben hatályon kívül helyezett jogerős, a Szegedi Ítéltábla által hozott Pf.II.20.405/2019/9. számú ítéletre és a megváltoztatott elsőfokú, a Szegedi Törvényszék által hozott 13.P.20.065./2019/24. számú ítéletre is kiterjedő – alaptörvény-ellenességét, a házassági közös vagyon megosztása iránti perben a [REDACTED] [REDACTED] I. rendű alperes tulajdonjogára vonatkozó rendelkezései tekintetében és az Abtv. 43. §-ának megfelelően az(oka)t semmisítse meg.

a) A pertörténet és a tényállás ismertetése

A házastársi közös vagyon részét képezte a [REDACTED] alatti ingatlan, a [REDACTED] ingatlan, a [REDACTED] ingatlan. Különvagyonként igényt tartott az I. rendű alperes nevén található [REDACTED] ingatlanokra, mivel álláspontja szerint az ingatlanokat az I. rendű alperes az ő különvagyonát képező készpénzből vásárolta, így a nevezett ingatlanok, mint különvagyon helyébe lépett vagyontárgy, az ő tulajdonát képezi. Különvagyonként igényt tartott a Hollandiában elszenvedett autóbaleset következtében számára folyósított összegre, mivel álláspontja szerint a teljes összeg az ő különvagyonát képezte. Kérte továbbá megtéríteni a szülei által rá engedményezett és az I. rendű alperessel szemben fennálló majdnem 20.000.000,-Ft összegű

követelést. Igényt tartott továbbá az I. rendű alperesnek a házastársi életközösség megszakadásakor meglévő és a bankszámláin elfekvő készpénz felére, illetve egy Vespa típusú motorkerékpárra.

Az I. rendű alperes vitatta a felperes keresetét. Az elsőfokú eljárás során előadta, hogy a [REDACTED] ingatlanok nem képezik a felperes különvagyont, mivel azt abból a pénzből vásárolta, amit a házastársi vagyonmegállapodás alapján a felperes a különvagyonába utalt. Vitatta a felperes különvagyoni igényét a [REDACTED] lakás meghatározott tulajdoni hányadára, mivel a nevezett ingatlant saját erőből, illetve a felperesi szülőktől kapott kölcsönből vették, így a szülők által adott pénz nem ajándék volt, ami különvagyont keletkeztetett, illetve ezt az összeget vissza is adták a szülők részére. Vitatta, hogy a [REDACTED] kapcsán a felperes szülei saját vagyonukból, a felperes számára adott ajándékként finanszírozták volna az ingatlan teljes körű felújítását.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a közös ingatlanvagyonot az alábbiak szerint osztotta meg:

A [REDACTED] ingatlan kapcsán különvagyoni igény és tulajdonjog megállapítása jogcímén 1/6 tulajdoni hányadot a felperesnek ítelt. Az I. rendű alperes tulajdonában álló 2/6-od hányadot házastársi közös vagyon megszüntetése jogcímén a felperes tulajdonába adta 6.666.670,- Ft megváltási ár megfizetése mellett.

A [REDACTED] [REDACTED] kapcsán megállapította, hogy a felperes 41/100 tulajdoni hányaddal rendelkezik. Az alperes 9/100 tulajdoni hányadát az elsőfokú bíróság a felperes tulajdonába azzal, hogy a tulajdoni hányadot a felperes 1.500.000,-Ft megváltási ár kifizetése mellett váltja magához.

Az elsőfokú bíróság a Vespa motort a felperes tulajdonába adta 410.100,-Ft forgalmi érték megállapítása mellett és kötelezte a felperest, hogy értékkiegyenlítés jogcímén fizessen meg az I. rendű alperesnek 205.050,-Ft-ot.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.360.188,-Ft-ot közös adósság elszámolása jogcímén, mely közös adósság a felperes által visszafizetett agrártámogatás 50%-a volt. Kötelezte az I. rendű alperest arra is, hogy fizessen meg felperesnek a [REDACTED] számla elszámolása jogcímén 1.930.000,-Ft-ot, [REDACTED] bankszámla elszámolása jogcímén 1.714.500,-Ft-ot, másik [REDACTED] számla elszámolása jogcímén 39.532,-Ft-ot.

Az elsőfokú bíróság a felperes arra kötelezte, hogy értékkiegyenlítés jogcímén fizessen meg alperesnek 3.327.500,-Ft-ot. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság indoklásában kifejtette, hogy a házassági életközösség megszakadása a felek között vitatott volt, azonban a bontóperben a Kecskeméti Törvényszék ezt a kérdést

elbírált és 2012 áprilisára állapította meg az életközösség megszűnését, ami ítélt dolognak minősül.

A bíróság elsődlegesen a [REDACTED] ingatlanok megvásárlásának forrását, azaz a korábbi [REDACTED] földterületek tulajdonjogát vizsgálta. Álláspontja szerint a felperes az okiratokkal és tanúkkal megfelelően igazolta, hogy a [REDACTED] földterületek az ő különvagyonából kerültek megvásárlásra, míg az I. rendű alperes még valószínűsíteni sem tudta, hogy a földterületek kölcsönből kerültek megvásárlásra, így a [REDACTED] földeket a felperesi különvagyonhoz tartozónak állapította meg. Az elsőfokú bíróság szükségtelennek tartotta az életközösség alatti jövedelmi viszonyok teljes vizsgálatát azon alperesi hivatkozás kapcsán, hogy volt jövedelmük a földek megvásárlására, mivel megállapítható volt, hogy a földek megvásárlásához szükséges összegek a felpereshez kerültek a különvagyonából a megvásárlás időpontjában. Álláspontja szerint igazolt volt, hogy a [REDACTED] áthozott pénzek célja az volt, hogy befektetésként földvásárlás legyen belőle.

A felek között nem volt vitatott, hogy a földek mennyiért kerültek eladásra és a bíróság álláspontja szerint a befolyó vételár megőrizte különvagyoni jellegét. A bíróság szerint az sem volt vitatott, hogy a földek eladásából 195.000.000,-Ft a felpereshez került, aki megvásárolta 164.000.000,-Ft-ért a [REDACTED] ingatlanokat. Az elsőfok álláspontja szerint a felperes a családi kapcsolatok helyreállítása érdekében részesítette az I. rendű alperest a 195.000.000,-Ft-os juttatásba, mivel az I. rendű alperes nem jogosulatlanul rendelkezett a felperesi bankszámla felett és a felperes maga is utalt az I. rendű alperes részére, illetőleg az I. rendű alperesi utalások után nem intézkedett az átutalt pénzek visszaszerzése érdekében. Erre csak öt évvel később, a kereset benyújtásakor került sor.

Az elsőfokú bíróság szerint a megjelölt összeget a felperes nem a közös vagyonba utalta, hanem az I. rendű alperes különvagyonába, azaz az alperes a készpénzt ajándékba kapta. A felperes az összegek kapcsán másodlagos kereseti kérelmet is előterjesztett arra hivatkozással, hogy amennyiben a pénz ajándéknak tekintendő, úgy ő azt visszaköveteli. Az elsőfokú bíróság szerint a felperesnek az ajándék visszakövetelési joga az elévülési idő előtt elenyészett, mivel évekig nem tett semmilyen lépést az ajándék visszakövetelése érdekében, továbbá a kapcsolat megromlásáért jelentős részben felelős.

A [REDACTED] alatti ingatlan kapcsán az elsőfokú bíróság szerint abban nem volt vita, hogy az ingatlan a közös vagyonból került megvásárlásra, továbbá a tanúk vallomása alapján azt állapította meg, hogy az értéknövelő beruházások a felperes szüleinek pénzéből történtek és ezzel a felperest kívánták juttatásban részesíteni, így a

beruházás a felperes részére juttatott ajándék volt, ami a különvagyona. Az ingatlanból az életközösség megszakadásakor a felperesi különvagyon 15.000.000,-Ft-nak felelt meg az életközösség megszakadásakor forgalmi értéknek megfelelően.

Felperes keresetében kérte elszámolni a [REDACTED] földek eladását követően az I. rendű alperes részére átutalt teljes összeg és a [REDACTED] ingatlanok vételára közti különbözetet, azaz 31.002.820,-Ft-ot. Az elsőfokú bíróság szerint a különbözet is ajándék volt a korábban az ítéletben írtak szerint, így elutasította ezen felperesi igényt.

A felperes különvagyonként kérte a felperes elszámolni a korábbi közlekedési baleseti kártérítés összegét, melyet az elsőfokú bíróság szintén alaptalannak talált. A bíróság szerint a peradatokból megállapítható, hogy azt a felperes nem kezelte különvagyonként, illetve a felperes maga állította, hogy nem magyarországi ingatlanokkal kapcsolatos beruházásokra fordította és felhívás ellenére nem jelölte meg, hogy mi volt az az összeg, ami még az életközösség megszakadásakor megvolt és különvagyonként kezelt.

Az elsőfokú bíróság szerint azt sem volt megállapítható, hogy a kifizetett összegből mi volt a jövedelempótló pénz és mi a nem vagyoni kártérítés. A bíróság szerint ennek azonban nincs jelentősége, mivel a felperes a közös vagyonba utalta az összegeket. A szülők által kezelésre átadott pénzek kapcsán az elsőfok megállapította, hogy a készpénzmegosztáskor a felperes tulajdonába került, ezért alaptalan a felperesi követelés.

A [REDACTED] bankszámlák és a [REDACTED] bankszámla kapcsán az életközösség megszakadásakori számlaegyenleg közös vagyon, az I. rendű alperes nem igazolta, hogy különvagyona lenne a számlákon, így azt az elsőfokú bíróság 50-50%-ban osztotta meg.

A [REDACTED] lakás kapcsán az elsőfokú bíróság szerint nem volt vitatott, hogy az értéke 20.000.000,-Ft volt az életközösség megszakadásakor. Az ingatlan kapcsán a jogvita tárgyát az képezte, hogy a felperes különvagyonába az ingatlan mekkora hányada tartozik, azaz az, hogy a felperesi szülőtől kapott 1.500.000,-Ft kölcsön volt-e vagy ajándék a 4.500.000,-Ft-os vételár kapcsán. Az elsőfokú bíróság úgy látta, hogy az alperes nem tudta igazolni, hogy az 1.500.000,-Ft kölcsön volt, így azt a bíróság ajándéknak tekintette, ezért az ingatlanból 2/3 tartozik a közös vagyonhoz.

A [REDACTED] ingatlan kapcsán az elsőfokú bíróság szerint nem volt vitatott, hogy 1/2- 1/2-ed arányban a házastársak közös vagyona volt, azonban a felperes a saját részét elajándékozta a lányának, így az ingatlanban a felperesnek tulajdona nem volt.

Ezért úgy ítélte a bíróság, hogy a Csjt. 27-31. §-aira tekintettel az ingatlan nem tartozik a közös vagyon körébe.

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az I. rendű. alperes 1/1 tulajdonában álló [REDACTED] ingatlanokat a felperes tulajdonába adta különvagyoni megtérítése jogcímén.

A [REDACTED] kapcsán a II.f.-ú bíróság megállapította, hogy az I. rendű alperes tulajdonaként nyilvántartott 1/2 illetősegből 5/12-ed rész a felperes különvagyoni megtérítést jogcímén megszerzett és a fennmaradó 2/12 illetőségű közös tulajdont akként szüntette meg, hogy az I. rendű alperes 1/12 tulajdoni hányadát a felperes tulajdonába adta.

A felperes a perben végig állította, hogy a [REDACTED] ingatlanok felperesi különvagyoni jogcímén az ő tulajdonát képezik, így a perben őt terhelte e körben a bizonyítás. A felek egyező tényelődása alapján megállapítható volt a másodfokú bíróság által, hogy a [REDACTED] ingatlanokat az I. rendű alperes a [REDACTED] földek eladásából vásárolta.

A másodfokú bíróság szerint a [REDACTED] földek megvásárláshoz szükséges vételárat korábban a felperes szülei a felperes részére ajándékba adták és e tekintetben az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helyesen mérlegelte. Nem osztotta azonban az elsőfokú bíróság megállapítását, hogy a [REDACTED] ingatlanok eladásából származó összegből 195.000.000,-Ft-ot a felperes az I. rendű alperes részére ajándékozott, mivel önmagában az a tény, hogy a felperes a nevezett összegből egy kisebb részt maga utalt, illetve hozzáférést engedett a bankszámlájához az I. rendű alperesnek, nem igazolja az ajándékozás tényét.

Az I. rendű alperes a 195.000.000 forint megállapítását vitatta, állítása szerint hozzá csak 178.000.000 forint került. Minden eljáró bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a [REDACTED] földek vételárának kifizetéséhez az alperes által forintba váltott euró összegek már nem növelhetik értéküket az euró árfolyam emelkedése miatt, hiszen már forintban álltak és így is lettek elkölthetve (azokat így bármilyen későbbi árfolyamon elszámolni értelmetlen).

A másodfokú bíróság a [REDACTED] tanya kapcsán osztotta az elsőfokú bíróság azon megállapításait, hogy a beruházásokat a felperes szülei finanszírozták. A bíróság álláspontja szerint az I. rendű alperes semmivel sem igazolta azt, hogy a beruházásokra az I. rendű alperes [REDACTED] nyugdíját használták fel. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a beruházások értéke 15.000.000,-Ft volt, melyet a felperes szülei a felperesnek ajándékoztak.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy megalapozottan hivatkozott a felperes a 31.002.820,-Ft különvagyona megtérítésére is, mivel a [REDACTED] ingatlanok megvásárlásán felüli összeg is különvagyon jogcímén a felperest illeti.

A [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] ingatlan kapcsán a másodfokú bíróság megállapította, hogy a teljes ingatlan a vagyontársasághoz tartozik, függetlenül attól, hogy az életközösség megszűnését követően a felperes a saját tulajdoni hányadát a II. rendű alperesnek ajándékozta. Ezért a teljes ingatlan a vagyontársaság részét képezi és annak forgalmi értékét 24.000.000,-Ft-ban határozta meg a bíróság, úgy, hogy az érték nem volt vitatott.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] ingatlanban az I. rendű alperes $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadából a felperes megszerzett különvagyon megtérítése jogcímén $\frac{1}{6}$ -od tulajdoni hányadot, ezzel az I. rendű alperes tulajdoni hányada $\frac{2}{6}$ -ra módosult, melyet a másodfokú bíróság a felperes tulajdonába adott. Az ingatlan eredeti vételárából 1.500.000,-Ft a felperes különvagyona volt, melyet a felperes a szüleitől ajándékként kapott. A másodfokú bíróság szerint az I. rendű alperes nem tudta bizonyítani, hogy a pénz kölcsön volt, amit ők visszafizettek.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárás során teljesen figyelmen kívül hagyta az I. rendű alperes által a felperes által hűzagosan benyújtott holland Postbank és magyar bankkivonatok között megtalált a lakásvásárlást saját erőből bizonyító tranzakciókat, ehelyett a bizonyítékkal alá nem támasztott szóbeli bemonrást fogadta el valós tényként.

A másodfokú bíróság a felperes tulajdonába adta továbbá a Vespa típusú motorkerékpárt, illetve kötelezte az I. rendű alperest a felperes irányába 39.156.914,5,-Ft megfizetésére, valamint a költségek megfizetésére.

A felperes a perben érvényesíteni kívánta különvagyonaként a hollandiai baleset után kapott 38.499.035,-Ft kártérítési összeget. A másodfokú bíróság szerint ezen összegből mindössze 4.296.000,- Ft volt a felperesi különvagyon, mivel ezen összeget sérelemdíjként kapta, ami különvagyont képez. Ezen összeget azonban a felperes a másodfokú bíróság szerint a közös ingatlannak kapcsolatos beruházásokra fordította, melynek megtérítésére így a közös vagyonba történő különvagyoni hozzájárulásként igényt tarthat.

A másodfokú bíróság szerint az I. rendű alperes bankszámláin lévő pénzek szintén a házastársi közös vagyon részét képezték. A bíróság megállapította, hogy megalapozottan hivatkozott a felperes a 31.002.820,-Ft különvagyona megtérítésére is, mivel a [REDACTED] ingatlanok megvásárlásán felüli összeg is különvagyon jogcímén a felperest illeti.

Az ítélet indoklásában rögzítettek szerint a másodfokú bíróság felállította a házastársi vagyonmérleget és elvégezte a vagyonmegosztást az ítélet rendelkező részében foglaltak szerint.

Az alapeljárás során a felperes kereseti kérelmének részét képezte a [REDACTED] található ingatlanok tulajdonjogának rendezése. A felperes e körben arra hivatkozott, hogy a nevezett ingatlanokat az I. rendű alperes a felperesi különvagyonból vásárolta meg saját nevére, így az ingatlanok tulajdonjoga felperest illeti meg, mint a különvagyon értékén szerzett vagyontárgy.

Az. I. rendű alperes már a 2015. május 8-án kelt ellenkérelmében előadta, hogy a [REDACTED] földek eladásából származó készpénz megosztásra került és hivatkozott arra, hogy ezen tény a bontóperben eljáró bíróságok tényként állapították meg. A felperes e ténymegállapítást a bontóperi elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében nem támadta meg.

Azon tény tehát, hogy a készpénz megosztásra került korábban, a bontóperben elbírálásra és megállapításra került, melyre az I. rendű alperes az alapeljárásban hivatkozott, így azt az eljáró bíróságoknak figyelembe kellett volna vennie. A másodfokú bíróság ezen jelentős tényre az ítéletének jogi indoklásában ki sem tér, nem tudjuk, hogy miért és hogyan lépi át a korábbi bírósági tényállást, ennek magyarázatát sem adja ítéletében.

Az alapeljárásban eljáró bíróságok a Pp. 229. § (1) bekezdését megsértve tévesen vizsgálták a [REDACTED] földek eladásából származó készpénzvagyon sorsát, így jogszabálysértő módon került megállapításra az, hogy a pénzösszegek a felperes különvagyonát képezik, s hogy így az abból vásárolt [REDACTED] ingatlanok tulajdonjoga a felperest illeti. E súlyos eljárási szabálysértés alapot ad a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, illetve megváltoztatására, mivel a [REDACTED] ingatlanok nem képezhettek volna a per tárgyát a fent hivatkozott okok miatt.

A megosztással a felek különvagyonba utalták a készpénz vagyon, így a különvagyonból vásárolt [REDACTED] ingatlanok már nem vizsgálhatók a házassági vagyonközösség megosztásánál.

A [REDACTED] földek eladásából származó vételár, ide nem értve a szerzési vételarat, egyértelműen a különvagyon hasznának minősül, mivel a vételi és a későbbi eladási ár különbözete haszonként realizálódik és az együttélés alatt keletkezett tiszta haszon a Csjt. rendelkezései alapján házastársi közös vagyonnak minősül. Az egyik alvagyonból az értéknövekmény, mint tiszta haszon átkerül a másik alvagyonba és az ingatlan értékesítésekor már a két alvagyon vegyült, a bíróságnak vizsgálnia kellett volna, mind az I. mind a II. fokú eljárásban, hogy a keletkezett készpénzből mennyi különvagyon és mennyi a közös vagyon.

Ezzel kapcsolatosan a II. fokú bíróságnak a méltányos vagyonmegosztás körében abban az esetben is vizsgálnia kellett volna a készpénz vagyonnal kapcsolatosan a külön és közös vagyon – mint alvagyon – vegyülését, amennyiben azt fogadja el, hogy a felperesnek különvagyona volt a [REDACTED] földterület.

Sem az I. sem a II. fokú bíróság ítélete a vagyonvegyülést nem vizsgálta, illetve azt a kérdést sem vizsgálta, hogy a 2010-es megosztást követően a felperes tulajdonába ebből a készpénzből mennyi vagyon került. Az ítéleti tényállás e körben is hiányos és ezáltal az ítélet felülbíráhatatlan.

Nincs peres adat arra vonatkozóan, hogy az életközösség alatt voltak-e beruházások az ingatlan csoportba, a közös vagyonból volt-e ráfordítás az ingatlanra, vagy sem. A bíróság a bizonyítási teher meghatározásánál erre sem tért ki, így e körben is sértik az ítéletek a Pp.3§(3)-ben foglaltakat. **Különösen kirívó az, hogy az eljáró bíróságok egyáltalán nem vizsgálták a felperes és I. rendű alperes vs. a felperes szüleinek jövedelmi arányát, illetve ennek különbségét.** A felperes és alperes közös jövedelme kb. tizenötszöröse volt a szülők jövedelmének a 1990–2010 közötti időszakban.

Az I. rendű alperes álláspontja szerint az életközösség átmenetileg 2010 őszén megszakadt közöttük és e körben már a vagyontközösséget a készpénzvagyon tekintetében nem állították helyre.

Az alperes által történő [REDACTED] ingatlanok megvásárlása tehát egyértelműen a különvagyonba történő utalás szándékával történt. Bizonyítja ezt az is, hogy a Szegedi Ítéltábla megállapításaival ellentétben az alperes különvagyonába történő juttatás a felperes által történt, a felperes már kereseti kérelmében is hivatkozott arra, hogy 2010. szeptember 30-ig milyen átutalásokat eszközölt az alperes különvagyonai számlájára. Amennyiben a felperes által is elismerésre került, hogy az életközösség alatt az alperes és a felperes rendelkezett különvagyonai számlával, az is bizonyítja, hogy az életközösségük, illetve a közös gazdálkodás ebben az időpontban nem állt fenn. A közös- és különvagyonok vegyülése esetén a másik fél javára történő különvagyonba utalás a megtérítési igényről való lemondás kifejezett szándékával történt, ebben az esetben a Csjt. 31. § 2 bekezdése alapján nincs helye megtérítésnek, ha a kiadás a különvagyonba utalás a lemondás szándékával történt.

A bontóperi ítélet tényállási elemként állapította meg azt, hogy a felperes és az I. rendű alperes a készpénzvagyonukat, azaz a [REDACTED] földek eladásából származó vagyont megosztották. Ezen tényre az I. rendű alperes már az elsőfokú eljárás során érdemben is hivatkozott és az elsőfokú bíróság a bontóperi iratokat beszerezte, azonban e jelentős

ténnyel sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság érdemben nem foglalkozott és mellőzte annak vizsgálatát, hogy egy jogerős ítélettel elbírált ténykérdés kapcsán helye van-e ismételt érdemi döntéshozatalnak. A másodfokú bíróság tehát mellőzte annak részletes ténybeli és jogi indoklását, hogy a bontóperben már elbírált kérdés felülbírálatára miért került sor, azaz az anyagi jogerőt áttörve miért hozott a korábbi jogerősen elbírált ténykérdéssel ellentétes döntést.

A perbeli jogvita – és végső soron a [REDACTED] ingatlanok tulajdonjogi viszonyainak jogi sorsa – szempontjából releváns az, hogy a felperes és az I. rendű alperes közös vagyონ részét képező vagyontárgynak mekkora a forgalmi értéke. Súlyosan méltánytalan és jogsértő helyzetet eredményez az, ha a vagyontárgy mértékét az egyik fél előadása alapján állítja be az eljáró bíróság a vagyonmérlegbe és az egyik fél által megjelölt mértéken kerül elszámolásra. Ez az eljárás a másik fél tisztességes eljáráshoz fűződő jogait súlyosan sérti.

Az Indítványozó többször kérte pénzügyi szakértő kirendelését annak érdekében, hogy a különböző történelmi időszakok és államok (szocialista Jugoszlávia, illetve a holland és osztrák társadalmi alrendszerek) sajátosságai, valamint pénznemek (jelentős inflációtól sújtott dínár, azt a feketepiacon kiváltani hivatott német márka, a stabil holland gulden, majd azt felváltó euró) kapcsán eligazítva, a család pénzügyi helyzetének közel negyven esztendő felölelő változásait megértette, segítse a bíróságot döntése meghozatalában.

Egyik eljáró hatóság sem észlelte – és így nem is értékelte/ –, hogy a házasság megszakadásának alapvető oka az volt, hogy hosszasan túrt fizikailag bántalmazó (az ügy I. rendű alperese irányában tetteges erőszakot is alkalmazott a házastársa) kapcsolatból lépett ki az Indítványozó. A Szegedi Törvényszék ugyan átkérte a Kecskeméti Járásbíróságtól a valóper anyagát, amelyből ez egyértelműen kitűnik (és többek között ebben szerepel „a készpénz vagyonukat megosztották” megállapítás is), és a becsatolt bizonyítási anyagok között, az Indítványozó maga is többet írt erről a zárt kezelésre benyújtott naplójában, mindezt az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták.

Egyik eljáró bíróság sem rendelt ki pénzügyi, ingatlan- és informatikai szakértőt többszöri határozott kérése ellenére sem, a bemutatott több száz pénzügyi tranzakció ellenére sem, és olyan megokolatlan döntéseket hoztak, amelyeket nem alapozott meg szakértői vélemény. Döntéseik indokolásukban a felperes jogi képviselőjének érveit vették át, miszerint „ezek hétköznapi dolgok”, könnyen értelmezhető, amelyek megítéléséhez nem kell szakértő. Ha ez valóban így van, és a bíróságoknak nem nehéz feladat áttekinteni több mint 1,5 millió euró és több mint félmilliárd forint több éven átívelő pénzügyi mozgását, és ezeket jogilag, számszakilag

is pontosan értelmezni, akkor talán nem követtek volna el komoly számtani hibát az ítéletben, ráadásul a hiba kijavítására szóló felhívásunk után másodszorra sem sikerül pontosan meghatározniuk az áfa összegét.

Indítványozó véleménye szerint a Kúria indolens, hanyag – az ügy érdemében felületesnek mutakozó, hiányosságokkal teli – munkáját jelzi, hogy a határozatát utólag javítani kényszerült, mivel az eredeti döntésben nem sikerült helyesen kiszámolnia az általános forgalmi adó (áfa) értékét. Ezért a Kúria 2021. január 28-án kelt Pfv.II.20.549/2020/36. számú végzésében a Pfv.II.20.549/2020/32. számú ítéletének rendelkező részét akként javította ki, hogy az Indítványozó I. rendű alperest 3.810.000 (hárommillió-nyolcszáz tízezer) forint helyett 3.452.241 (hárommillió-négy-százötvenkétezer-kétszáznegyvenegy) forint felülvizsgálati eljárási költségnek a felperes részére történő megfizetésére kötelezte. **Az alperes tehát 2021. február 10-én újabb korrekciót kért a Kúriától, amelyre a választ várja.**

Az Indítványozó határozott kérése ellenére sem készült vagyommérleg az előző pontokban részletezett, meglehetően bonyolult pénzügyi szituáció ellenére sem. **Az a tény, hogy a bíróságok a felperes rendelkezésére álló vagyont eleve különvagyonként kezelték, az I. rendű alperes rendelkezésem alatt állót pedig – a felperesi követelés nyomán – az övének tekintették, messzemenően kimeríti a tisztességtelen, az egyik félre nézve feltűnően és indokolatlanul kedvezőtlenül lefolytatott eljárás fogalmát.** Mindegyik bíróság könnyedén átsiklott afölött, hogy a családfenntartó mindvégig az Indítványozó volt, az adott helyen és időben megszokotthoz képest is kiemelkedő jövedelemteremtő képességgel a nemzetközi szervezeteknél betöltött középvezetői pozícióból fakadóan. Bár már az első beadványban (az A2 mellékletben) leírta az alperes, hogy a házastársi felek közös jövedelme legalább 2/3 részét ő adta (kb. 1 millió eurót 1990 és 2010 között), míg a felperes kb. 0,5 millió euróval járult hozzá a családi pénzkészlethez, beleértve a biztosítótól kapott pénzét is (ami lényegében a havi fizetésének pótlására korlátozódott). A felperes perbeli nyilatkozatai szerint minden ingatlanuk vásárlása és fejlesztése az ő pénzéből történt. Ha ez igaznak lenne, akkor ő ezt az összeget az évek során többszörösen is elköltötte, de mire fordítódott volna az I. rendű alperes egymillió eurót biztosító jövedelme mindezalatt? A felperes a perben végül valamennyi ingatlant teljes egészében magának követelte. Sajnálatos módon a bíróságok nem állapították meg teljeskörűen a valódi tényállást, melynek köszönhetően valamennyi, az által követelt vagyonrészt megkapta a felperes. Az elsőfokú eljárás során Indítványozó kimutatta, hogy a fenti összegekhez képest elhanyagolható, a házastársak 1990 és 2010 közötti teljes jövedelmének kb. 1,6%-át tette ki a nem bérből származó jövedelem (felperesi szülői ajándék és a nagyságrendileg azonos alperesi szülői örökség).

Az elsőfokú eljárásban az I. rendű alperes által kért szakértői indítványok mellőzése jelentős kihatással voltak azokra az döntésekre, amelyeknél a bíróság elsődlegesen – a I. rendű alperes tulajdonjogi jogviszonyait alapvető módon érintően – a [REDACTED] ingatlanok megvásárlásának forrását, azaz a korábbi [REDACTED] földterületek tulajdonjogát vizsgálta.

Az elsőfokú eljárásban a 13.P.22.182/2016/125. ssz.-ú végzésével az eljáró bíróság a Pp. 111. § (1) bekezdése alapján az eljárás félbeszakadását állapította meg, figyelemmel arra, hogy a VII. rendű alperesként perben álló [REDACTED] elhunyt.

A fél halálával az eljárás *ipso iure* szakad félbe, az eljáró bíróság a félbeszakadást mindössze deklarálja, azaz a félbeszakadás nem a bíróság meghozott végzésével történik, és annak a Pp. 112. § (2) bekezdésében rögzített következményeit nem a félbeszakadásról szóló végzés meghozatalától, hanem a félbeszakadásra okot adó esemény bekövetkezésétől kell alkalmazni. Az elsőfokú bíróság azonban jogszabálysértő módon az eljárás félbeszakadását kizárólag a félbeszakadást megállapító végzés meghozatalával állapította meg, nem a félbeszakadás okaként megjelölt esemény bekövetkezésének időpontjára visszamenőleges hatállyal.

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2020. december 16-án kelt Pfv.II.20.549/2020/32. számú ítéletében a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében részben hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta. A [REDACTED]

[REDACTED] -ú ingatlanok 1/1 tulajdoni hányadára, míg a [REDACTED] -ú ingatlan 1231740/2950420 tulajdoni hányadára a felperes [REDACTED] tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéséről rendelkezett. Egyidejűleg az I. rendű alperes [REDACTED] tulajdonjogának az ingatlanok tulajdoni lapjáról való törlését – ajándék visszakövetelése jogcímén – rendelte el.

A Kúria döntése a S [REDACTED] -ú ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára, míg a [REDACTED] -ú ingatlan 1/2 tulajdoni hányadára a felperes [REDACTED] tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzését rendelte el. Ezzel egyidejűleg a [REDACTED] -ú ingatlan tulajdoni lapjáról a VII. rendű alperes ([REDACTED] tulajdonjogának törléséről rendelkezett, míg a [REDACTED] -ú ingatlan tulajdoni lapján a VII. rendű alperes tulajdoni hányadának 1/2 tulajdoni hányadra történő módosítását – ajándék visszakövetelése jogcímén – rendelte el.

A Kúria úgy foglalt állást, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg a [REDACTED] földek alvagyoni jellegét (I. rendű alperesi, felülvizsgálati kérelem 121.-179. pont). A Kúria ugyanis **nem tudott figyelembe venni olyan bizonyítékot, amely szerinte ítéleti bizonyossággal alátámasztja, hogy a [REDACTED] földterületek a felperes különvagyonából kerültek megvásárlásra**, a konkrét adatok feltüntetése hiányában – írja a kúria ítélet – a kirívóan okszerűtlen, iratellenes, logikailag hibás érvelés nem állapítható meg.

A Kúria a lényeges megállapítások tekintetében elfogadta az eljáró bíróságok érvelését: érvelése szerint a perbeli ügyben a bíróságok – a [REDACTED] földeket illetően – egyezően jutottak arra a jogkövetkeztetésre, hogy a felperes a régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek eleget tett, kétséget kizáróan bizonyítva, hogy a vételárat a születi a születi pénzajándékából fizette ki.

A Kúria megállapította, hogy az összes földterület későbbi értékesítéséből befolyt eladási ár megosztásával kapcsolatban kialakult vita végeredményeként a felperes az I. rendű alperes számlájára közvetlenül uralt át, illetve hozzáférést engedélyezett. A hozzáférés birtokában az I. rendű alperes további összeget saját számlájára utalt. **Az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a tényt, hogy a felperes a bankszámlához (ezzel a [REDACTED] föld eladásából származó összeghez) az I. rendű alperesnek nem hozzáférést vagy meghatalmazást, hanem minden korlátozás nélküli társtulajdonosi jogot adott, amely alapján az alperes – a banki szabályok szerint – akár a teljes összeget is a saját számlájára utalhatta volna.** Az a tény, hogy az alperes csak az összeg harmadához jutott hozzá, bizonyítja, hogy a készpénz felosztásáról egyezség született, melyet ő be is tartott.

Az eljáró első- és másodfokú bíróság eltérően ítélték meg az átruházás jogcímét (az elsőfok különvagyonból különvagyonba kerülő ajándékként, a másodfok viszont a különvagyon értéként vásárolt vagyontárgyként a Csjt. 28. § (1) bekezdés b) pontja alapján. A Kúria az utóbbi álláspontot fogadta el.

A Kúria megállapította, hogy az egyik házastárs különvagyonából a másik házastárs különvagyonába való ingyenes juttatás polgári jogilag ajándékozás. Megjegyezte, hogy a felperes állítása (zsarolás) az ajándékozási szerződése érvénytelenség körében lett volna értékelhető. A Kúria szerint a bíróságnak az I. rendű alperes terhére kellett értékelnie állításának bizonyítatlanságát; a megállapodás egyben kiterjedt a szülők által korábban átadott pénz elszámolására is.

Egy másik fontos megállapítás a kúriai ítéletben, hogy a felülvizsgálati bíróság szerint: az I. rendű alperes kérelmében megalapozatlanul állította azt, hogy a másodfokú bíróság

jogszabálysértéssel mellőzte a vagyonmérlegből a [REDACTED] illetve a [REDACTED] ingatlanokat. A jogerős ítélet – az elsőfokú döntéssel egyezően – a [REDACTED] földeket a felperes különvagyonának, majd az elsőfokú ítélettel szemben a [REDACTED] földeket a különvagyon értékén megszerzett vagyontárgynak minősítette. **A Kúria a közös vagyon egységes rendezése elvének megsértésére vonatkozó alperesi érvelést ugyancsak tévesnek minősítette.**

A kettős elszámolást illetően a Kúria a felülvizsgálati kérelmet megalapozottnak találta: eszerint az alperes azt állította, hogy a szülők pénzét visszafizették, az általa csatolt kimutatások bizonyító ereje tekintetében **a Kúria egyetértett a jogerős ítélet okfejtésével. A kimutatásokból az átadott pénz befektetése nem követhető, a felülvizsgálati bíróság szerint így a visszafizetés bizonyítására nem alkalmasak.** A Kúria döntése azonban ezzel a megállapításával kapcsolatban nem ad részletes jogi indokolást.

A felperes végleges keresetében elsődleges különvagyon megtérítése címén kérte elszámolni a [REDACTED] anyaingatlanra fordított beruházás folytán rá engedményezett 37.509 Eurót, tovább 25.126 Eurót, összesen 62.635 Eurót, amely középárfolyamon számolva 19.763.848 forint. Másodlagosan különvagyon megtérítése címén 25.126 Euró forint ellenértékét igényelte, míg a tanya tekintetében a 37.509 Eurónak megfelelő beruházásra tekintettel tulajdoni igényt érvényesített. A másodfok ebben a körben a módosított másodlagos kérelemnek megfelelően határozó elsőfokú ítéletet hagyta helyben, amiből a Kúria szerint az következik, hogy az engedményezési okiratban kelt, a beruházásra fordított szülői pénz elszámolást nyert, így a felperes követelése csak a 25.126 Euró Ft ellenértékére volt megalapozott.

A Kúria az I. rendű alperesnek az EUR/HUF árfolyammal kapcsolatos hivatkozását részben megalapozottnak találta. Az I. rendű alperes a perben mindvégig hivatkozott a pénz átruházáskori 275 EUR/HUF árfolyam szerinti elszámolásra: az elsőfok a pénz elszámolását mellőzte, a másodfokú bíróság a kereset szerinti összeget fogadta el. A Kúria arra végkövetkeztetett, hogy az életközösség megszűnésének időpontja szerinti árfolyam nem alkalmazható.

A Kúria az ítéletében nem vette tekintetbe, hogy az elsőfok bíróság általi eljárási szabálysértéseknek megvolt az ügy érdemi elbírálására való kihatásuk. Figyelmen kívül hagyta a VII. rendű alperes halála miatti eljárás-félbeszakadás kérdését is, a felülvizsgálati ítélet nem tartalmaz ezzel kapcsolatosan megállapítást.

Az eladott [REDACTED] föld bevételeiből szerzett jövedelem után szja-fizetési kötelezettség keletkezett. Tekintettel arra, hogy a hivatalos dokumentumokat (NAV-kirovás) az

Indítványozó kérése ellenére sem osztották meg vele, hozzávetőlegesen számolta ki az aktuális jogszabályokból segítségével. Ezek szerint hozzávetőleg 18 millió forint szja jött ki, amelyből az I. rendű alperes mint az egyharmad rész tulajdonosa, egyharmad részt, azaz 6 millió forintot befizetett a NAV számlájára [REDACTED] nevére. A felperes azzal, hogy ezt a befizetést 2012-ben elfogadta és soha nem kifogásolta, elismerte, hogy a felosztott készpénzvagyon egyharmada az I. rendű alperesé. **A bíróságok egyike sem kötelezte a felperest – Indítványozó kérése ellenére sem – ezen elszámolás bemutatására, ebben ítéleti döntést nem hoztak, a kérdés nyitva maradt. Ezzel újra csak a tulajdonjog védelmének sérelme látható, egyben a bíróságokanyag munkája is felismerhető.**

Indítványozó álláspontja szerint a bíróságok nem a tanúk szavahihetősége, csupán száma, mennyiségi fölénye alapján fogadott el valótlan vagy nem bizonyított tényeket igaznak. Ha gondosabban jártak volna el, könnyedén megtudhatták volna, hogy a tanúk között van büntetett előéletű [REDACTED] 2,5 év sikkasztásért – erről Indítványozó nemrégiben szerzett tudomást a mindenki számára elérhető internetes médiából: delmagyarország.hu). És olyan is, akinek a mentelmi jogát a magyar Országgyűlés megvonta ([REDACTED], nemzetiségi szószóló – erre a tényre az I. rendű alperes hívta fel a figyelmet a másodfokú eljárás során). **Valamennyi tanú csak közvetett és nagyon ingatag tudomással bírt az általa állított tényekről. Így például sosem hangzottak el konkrét dátumok vagy összegek, sehol nem volt okirati bizonyítás. Csak rég elhunyt személyek korábbi mondataira visszaemlékezve nyilatkoztak: [REDACTED] a 22 évvel korábban elhunyt anyósára, [REDACTED] a 26 évvel korábban elhunyt német nagynénire, [REDACTED] szintén a nyilatkozattétel előtt 2 évvel elhunyt édesanyjára. Ennek ellenére a bíróság mégis minden kétséget kizáróan hitt nekik, szemben az Indítványozó által benyújtott okirati bizonyítékkal.**

A felperes rosszhiszeműségét támasztja alá az, hogy a per indítása előtt minden a házastársi felek magyarországi ingatlanjaiban fennálló 1/2 tulajdonrészét a lányuknak ajándékozta, kivonva ezeket egy esetlegesen felállítandó vagyonmérlegből (amelyet a bíróság fel sem állított).

b) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Nyilatkozom, hogy a Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2020. december 16-án kelt Pfv.II.20.549/2020/32. számú határozatát 202... .. napján vettem át ... úton. Az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott 60 napos határidő 2021. napján járt le. Indítványomat mindezek alapján a törvényes határidőn belül nyújtottam be.

c) A jogorvoslati lehetőségek kimerítésének bemutatása

Az alapügy alperesei a Szegedi Ítéltábla által hozott Pf.II.20.405/2019/9. számú ítélete és a Szegedi Törvényszék által hozott 13.P.20.065./2019/24. számú ítélete kapcsán a Kúriához fordultak felülvizsgálati eljárás keretében. A Kúria 2020. december 16-án hozta meg az ügyben Pfv.II.20.549/2020/32. ügyszámú ítéletét, így Indítványozó kijelenti, hogy a polgári peres jogorvoslati lehetőségeket kimerítve, további bírósági jogorvoslati lehetőség nem áll a rendelkezésére.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.20.549/2020/32. ügyszámú ítélete házastársi közös vagyon megosztása polgári ügyben [REDACTED] I. rendű, [REDACTED] II. rendű, [REDACTED] III. rendű, [REDACTED] IV. rendű, [REDACTED] V. rendű, [REDACTED] VI. rendű és az Indítványozó [REDACTED] VII. rendű alperest a rendelkező részben foglaltak túrására kötelezte. A Kúria előtti ügy felperese [REDACTED] volt. Indítványozó kijelenti, hogy az alapügy, valamint a Kúria elsőfokú döntést részben hatályon kívül helyező, a másodfokú határozatot megváltoztató 2020. december 16-i felülvizsgálati ítéletének érintettje, így az abban foglaltak őrá nézve is rendelkezéseket tartalmaznak.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Magyarország Alaptörvényében, a *Szabadság és felelősség* című alapjogi fejezet XIII. cikkének (1) bekezdése szerint: „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

A XXIV. cikk (1) bekezdése szerint: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

A XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Az Alaptörvény 28. cikke szerint: „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának

megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2020. december hó 16-án Pfv.II.20.549/2020/32. ügyszámon, **házas társi vagyon közös megosztása tárgyában** hozott ítéletet. Ebben a többi között a

██████████-ú ingatlanok 1/1 tulajdoni hányadára, míg a ██████████-ú ingatlan 1231740/2950420 tulajdoni hányadára a felperes ██████████ tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéséről rendelkezett. A Kúria ezzel egyidejűleg az I. rendű alperes ██████████ tulajdonjogának az ingatlanok tulajdoni lapjáról való törlését – ajándék visszakövetelése jogcímén – rendelte el. A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél az ügy I. rendű alperese volt.

A Kúria döntésében a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében részben hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte.

A Kúriának az eljáráskor észre kellett volna vennie, hogy az eljáró elsőfokú bíróság súlyosan törvénysértő módon, érdemi bizonyítékok nélkül fogadta el – az alperesi érveléssel szemben – a felperes állítását a különvagyonni földvásárlás kapcsán. A bizonyítékok ilyen iratellenes, kirívóan okszerűtlen mérlegelése pedig megalapozhatta volna a Kúria felülbírálati jogkörét a különvagyonni bizonyítás kapcsán, illetve a ██████████ ingatlanok megvásárlásához szükséges források tekintetében.

Az elsőfokú eljárásban az I. rendű alperes által kért szakértői indítványok mellőzése jelentős kihatással voltak azokra az döntésekre, amelyeknél a bíróság elsődlegesen – a VII. rendű alperes tulajdonjogát is érintően – a ██████████ ingatlanok megvásárlásának forrását, azaz a korábbi ██████████ földterületek tulajdonjogát vizsgálta.

Az I. rendű alperes kúriai felülvizsgálati kérelmében azzal érvelt, hogy az ügyben eljáró elsőfokú bíróság ██████████ VII. rendű alperes halála nyomán – jogszabálysértő módon – az eljárás félbeszakadását nem az alperes halálától (2018. március 6.), mint a félbeszakadásra okot adó esemény bekövetkezésétől számította, hanem a félbeszakadást megállapító végzésének meghozatalától, azaz 2018. október 16-ától és ekkortól alkalmazta a félbeszakadás (régi) Pp. 112. §

(2) bekezdésében foglalt jogkövetkezményeit. A bíróság tehát az eljárás félbeszakadását kizárólag a félbeszakadást megállapító végzés meghozatalával állapította meg, nem a félbeszakadás okaként megjelölt esemény bekövetkezésének időpontjára visszamenőleges hatállyal – amint erre felülvizsgálati kérelmében a Kúria figyelmét is felhívta.

Az ügy érdemére kiható jelentőségű tény az, hogy még ha a Kúria az érvelését nem is fogadja el, az I. rendű alperesnek elszámolási kötelezettsége a készpénz tekintetében és nem az általa különvagyonaként vásárolt [REDACTED] levő ingatlanok tekintetében áll fenn. Maga az ingatlan ugyanis nem vonható be a vagyonmérlegbe, hiszen a korábban egy életközösségben élő felek már megosztották e körben vagyonukat és egyértelmű, hogy ezek az ingatlanok már az alperes különvagyonába kerültek és az életközösség megszakadását követően az alperes az ingatlanra különvagyoni beruházásokat eszközölt.

Polgári ügyekben a Kúria eddigi gyakorlata szerint, a határozat végrehajtását a Kúria kérelemre kivételesen felfüggesztheti. Anyagi jogi jogszabálysértés vagy a polgári ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró eljárási szabálysértés esetén a Kúria a jogerős határozatot egészben vagy részben hatályon kívül helyezi.

A Kúriának egy tisztességes hatósági eljárás keretében nagyobb figyelmet kellett volna szentelnie annak a körülménynek, hogy az elsőfokú eljárásban az I. rendű alperes által kért szakértői indítványok mellőzése jelentős kihatással volt azokra a döntésekre, amelyeknél a bíróság elsődlegesen – a I. rendű alperes tulajdonjogi jogviszonyait alapvető módon érintően – a [REDACTED] ingatlanok megvásárlásának forrását, azaz a korábbi [REDACTED] földterületek tulajdonjogát vizsgálta. Ez nem azt jelenti, hogy a szakvéleményt a hatóságnak mindenképpen el kellett volna fogadnia a döntése alapjául, de az sem kizárt, hogy szakértői indítvány befogadása nyomán az eljárásban megállapíthattak volna releváns tényeket a felperes terhére. A Kúria alapvető feladata, hogy ilyen súlyos jogszabálysértésen alapulóan, érvényesítse a felülvizsgálat rendkívüli perorvoslat jellegét. A Kúria eljárása ezen a ponton sértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését.

A Kúria nem indokolta érdemben az arról szóló megállapítását, hogy az I. rendű alperes a felülvizsgálati kérelmében nem megalapozottan állítja azt, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértéssel mellőzte a vagyonmérlegből a [REDACTED] illetve a [REDACTED] ti ingatlanokat. A felülvizsgálati döntés indokolása így egy lényeges tény- és jogkérdés kapcsán hiányos maradt.

Az Indítványozó ezentúl az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe és XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközőnek találja a kúriai ítéletet a következő okok miatt.

Miután a jogerős ítélet végrehajtása jelentős ingatlanvagyonot is érint, beleértve a I. rendű alperes tulajdonjogára is kihatóan, az érintett [REDACTED] ingatlanokat is, a Kúriának alaposabban mérlegelnie kellett volna azt, hogy az ítélet végrehajtását követően az eredeti állapot helyreállítható-e, vagy hogy a végrehajtás elmaradása nem okoz-e súlyosabb károsodást, mint amilyennel a végrehajtás felfüggesztésének elmaradása járna.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, és ennek folyamán helyt adhat az alapügy alperesének a felülvizsgálati kérelmében foglaltaknak megfelelően, amennyiben annak érvelése számára világossá veszi, hogy az első- és másodfokú bíróságok döntései a polgári eljárásjogi jogszabályok megsértésével történtek. **A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a (régi) Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet alaposabban megvizsgálhatta volna a felülvizsgálati kérelem keretei között, melynek fényében dönthetett volna az I. rendű alperes érveit jobban figyelembe véve is az Ab vonatkozó gyakorlatával is összhangban {3247/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [23]}.**

A 7/2013. (III. 1.) AB határozat rögzíti, hogy a bírói döntéseknek a tisztességes eljárás által megkövetelt indokolása iránti igény szoros összefüggésben áll a jogorvoslathoz fűződő joggal, ugyanis e jog hatékony gyakorlására kizárólag a bíróság döntését alátámasztó indokok ismeretében nyílik valódi lehetőség [AB határozat 32. pont].

Az Alkotmánybíróság a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban úgy határozta meg a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog lényegét, hogy az: „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás 'méltánytalan' vagy 'igazságtalan', avagy 'nem tisztességes'.” A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog kiterjed a részlelhajlás nélküli, tisztességes, ésszerű határidőn belüli ügyintézésre, a hatósági aktusok törvényben meghatározott indokolására és a közigazgatási jogkörben okozott károk megtérítésére. Ennek alapján a jogalkalmazó hatóság nem mechanikus jogalkalmazásra hivatott, hanem mindenkor köteles az ügyfelek jogainak tiszteletben tartására, és arra, hogy az eljárás egésze tisztességes maradjon.

A Kúria támadott ítélete az Indítványozó szerint a tulajdonhoz való jogot is sérti, mert az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokat sért. Véleménye szerint **a Kúria felülvizsgálati ítélete**

nyomán esik el az Indítványozó a már egyszer jóhiszeműen megszerzett tulajdonától, mivel érvelése szerint az ingatlanokkal kapcsolatban a tulajdoni jogviszonya olyan jogalapon jött létre, amely de jure megalapozza a tulajdonjogát, az őt, mint megjelölt polgári jogi jogalanyt megillető olyan jogot. Utóbbiba beletartozik a rendelkezés joga, amely olyan elemeket is tartalmaz, amelyek kizárólag a tulajdonos(oka)t illethetik meg.

A Kúria mint eljáró felülvizsgálati bíróság alkotmányos felelőssége abban is tetten érhető, hogy egyáltalán nem vette figyelembe: a bíróságok eljárásakor a tulajdonjog védelmének sérelme áll fenn akkor, amikor egyoldalú, a felperes felé kedvező cselekménnyel az I. rendű alperest kötelezték, a felperest viszont nem kötelezte arra, hogy az életközösség megszakadásakor (a válóperi ítélet szerint: „2012. április vége”) aktuális banki folyószámla egyenleget mutassa be. Miután Indítványozó a felhívásnak eleget tett, az ott szereplő összeggel számoltak, a jogerős kúriai ítélet része az az tétel, amellyel az alperes kb. 4000 eurót, fél havi akkori fizetését veszítette el. **Az Indítványozó banki kivonatával szemben nem vizsgálták, és így nem értékelték a felperes akkori aktuális pénzügyi helyzetét! Ezzel is megvalósították a res iudicata elve elleni sérelmet, hiszen a készpénz vagyonnak számító bankszámlán lévő összeget ugyanazon válóperi ítélet szerint a felek már megosztották.** Harmadrészt pedig önkényesen és saját hatáskörét indokolatlanul túllépve járt el a bíróság akkor – és ezt sem vizsgálta érdemben a Kúria! –, amikor a korábbi ítéletben szereplő, az életközösség megszakadására vonatkozó dátumot az I. rendű alperes Indítványozó állítása (2012. április 25.) és a felperes beleegyező hallgatása ellenére más dátumban (2012. április 30.) határozta meg.

A 64/1993. (XII. 22.) AB határozat IV. 1. szakasza alapján **a tulajdon alkotmányos védelme kettős funkcióval bír: egyrészt a tulajdont a magánjogi rend egyik alapjává nyilvánítja, másrészt pedig az egyéni tulajdonost védi az állami beavatkozásoktól. Az állami beavatkozás a tulajdonjog kapcsán jelenti a jogszabályok alapján hozott sajátos állami döntések körét is, vagyis például a bírósági jogalkalmazást, vagyis a konkrét ügy jogilag releváns tényeinek a megállapítását, a tényállás jogi minősítését, valamint a jogkövetkezmények meghatározását.**

Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a tulajdonhoz való jog lényeges tartalmát nem annak részjogosítványai jelentik, hanem – ugyan úgy mint minden más alapjognál – az adott (például bírói jogalkalmazói) beavatkozás szükségességi és arányossági vizsgálata alapján dönthető el, hogy sérül e a jog lényeges tartalma. (64/1993. (XII. 22.) AB határozat)

Magyarország Alaptörvénye a jogorvoslathoz való alkotmányos jogot az igazságos és törvényes bírósági döntés érdekében biztosítja [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59., 65.] annak

érdekében, hogy az érintettek hatékonyan felléphessenek a jogot vagy jogos érdeket sértő hatósági, bírósági döntésekkel szemben.

A Kúria eljárási felelőssége – a vásárlási és eladási bizonyítékok figyelembevétele vagy a szakértői indítványok befogadása kapcsán – a tisztességes hatósági jogalkalmazással függ össze. Az eljáró hatóság által korábban elkövetett eljárási szabálysértések – és azok jogkövetkezményeinek levonása – a jogorvoslati eljárásokban ugyanis minden esetben a jogalkalmazókra háruló jogértelmezési kérdés.

A Kúria úgy járt el felületes, hanyag, részrehajló módon, hogy a felülvizsgálati kérelemben tartalmilag helyesen történik hivatkozás a jogszabálysértések tényére, és a megsértett jogszabályhely megjelölése is helyes volt. A Kúria az ügy irataiból látnia kellett volna, hogy a bíróság részéről súlyos tárgyi tévedés – a kétszeres ítélet tilalmába ütközően – az is, hogy az I. rendű alperesnek a [REDACTED] Bank folyószámlán lévő pénzét a felperesnek ítélte. Ez ugyanis az Indítványozónak a vagyonmegosztás és földvásárlás után maradt pénze, amit először is nem ítéltettek volna meg azon, az általa benyújtott beadványokban többször hangoztatott tényből kifolyólag, miszerint a válóper végén az eljáró bíróság megállapította: a házasság megszakadásának dátumát és azt, hogy a felek a készpénz vagyonukat megosztották. Másrészt a jogerős kúriai ítéletben – kétszeresen is – a felperesnek ítélték: úgy is, mint a bankszámlán maradt pénzt és úgy is, mint az „ajándékból” a földvásárlás után fennmaradó pénzt (mint teljes összeg – a föld árát levonva – egyszer, mint maradék másodszor). A bíróság ezen döntésével – ismételten – a tulajdonjog védelmének alkotmányos sérelmét valósítja meg.

A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog kiterjed a részrehajlás nélküli, tisztességes, ésszerű határidőn belüli ügyintézésre, a hatósági aktusok törvényben meghatározott indokolására és a közigazgatási jogkörben okozott károk megtérítésére. A Kúria ítélete megsértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében önálló jogként deklarált, tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

A Kúria felülvizsgálati eljárást befejező döntése ellen lehet az Alkotmánybírósághoz fordulni. A Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott olyan döntésével szemben lehetséges alkotmányjogi panaszt benyújtani abban az esetben is, ha a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében részben hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, feltéve, hogy az indítványozó a jogerős döntést az Alkotmánybíróság előtt nem támadta meg.

A jogszabályok bírósági eljárások során történő értelmezése kapcsán az Alkotmánybíróság állandó gyakorlatának megfelelően rámutat arra, hogy a jogalkalmazói tevékenység során a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.

Az Alkotmánybíróság már fennállásának első éveiben foglalkozott az anyagi igazságosság és a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog összefüggéseivel. Az Alkotmánybíróság a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatára figyelemmel az alaptörvényi, illetve az alkotmányi rendelkezések összevetésével azóta több ügyben is arra a következtetésre jutott, hogy az Alaptörvény értelmezésekor a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog tekintetében a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat által kimunkált elvi tételek fenntarthatóak {26/2015. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [49]; 5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [19]}. Erre a gyakorlatra tekintettel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában is fenntartja azt az értelmezési gyakorlatot, hogy a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog az anyagi igazság érvényre juttatásához szükséges, és az esetek többségében alkalmas eljárásra ad jogot – azonban nem garantálja, hogy annak eredménye minden esetben helyes lesz, és hogy minden bírósági döntés kapcsán (így a Kúriánál is) kiküszöbölhető az eljárási alapjogi sérelem.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Az indítványozó nem kezdeményezte a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

b) Indítványozó csatolja a képviseletében eljáró Dr. ifj. Lomnici Zoltán, ügyvéd meghatalmazását.

c) Bár az Alkotmánybíróság előtti alkotmányjogi panasz eljárásban új tényállítások, illetve bizonyítékok mérlegelése nem lehetséges, az Indítványozó kérte csatolni [REDACTED] akos szerb közjegyző előtt tett nyilatkozatát.

Kelt: Budapest, 2021. március 03.

[REDACTED]
indítványozó

Képv.:

[REDACTED]
Dr. ifj. Lomnici Zoltán

ügyvéd